Seminarski rad iz Konstrukcije i analize algoritma 2 Five balltree construction algorithms

Emilija Stevanović

Jul, 2024

Sažetak

Balltree je jednostavna geometrijska struktura podataka sa širokim spektrom praktičnih primena. U nastavku je opis i upoređivanje pet različitih algoritama za konstrukciju ove strukture podataka. Naglašen je kompromis između vremena konstrukcije i kvaliteta konstruisanog stabla. Dva od algoritama su onlajn, dva konstruišu strukture iz skupa podataka odozgo nadole, a jedan algoritam koristi pristup odozdo nagore.

Sadržaj

1	Uvod	1
2	Balltree	1
3	Implementacija klasa u Pajtonu	2
4	K-d algoritam	3
5	Algoritam odozgo nadole	6
6	On-line algoritam umetanja	9
7	Jeftiniji on-line algoritam umetanja	13
8	Konstrukcija stabla odozdo naviše	15
9	Poređenje algoritma	18
10	Zaključak	20
11	Literatura	20

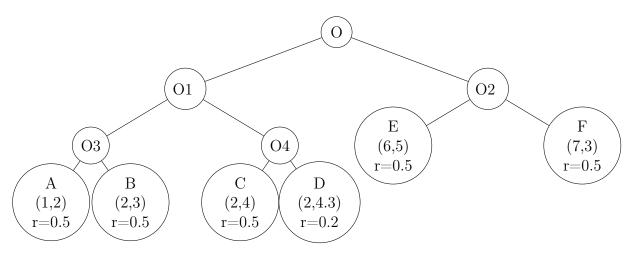
1 Uvod

Mnogi zadaci u robotici, viziji, govoru i grafici zahtevaju konstrukciju i manipulaciju geometrijskim reprezentacijama. Balltree struktura podataka je dobro prilagođena geometrijskim zadacima učenja. Balltree struktura se prilagođava strukturi prikazanih podataka, podržava dinamičko umetanje i brisanje, ima dobru prosečnu efikasnost, dobro se nosi sa visoko-dimenzionalnim entitetima i jednostavna je za implementaciju. Podržane su i operacije koje uključuju pretragu najbližih suseda, upite za preseke i ograničenja, kao i maksimizaciju verovatnoće. Osnovne tehnike konstrukcije opisane ovde mogu biti primenjene na širok spektar drugih hijerarhijskih geometrijskih struktura podataka u kojima se lopte zamenjuju kutijama, kockama, elipsoidima itd.

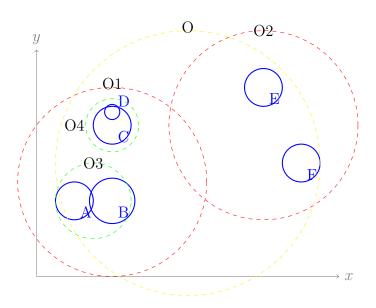
2 Balltree

Lopta je oblast unutar hipersfere n-dimenzionalnog Euklidskog prostora \mathbb{R}^n . Na primer u 3-dimenzionalnom prostoru, lopta je unutrašnjost sfere. Svaka lopta je predstavljena koordinatama centara lopte i poluprečnikom lopte. Balltree je kompletno binarno stablo u kome su čvorovima pridružene lopte. U kontekstu Balltree algoritma hipersfera je generalizacija sfere na veću dimenziju i predstavlja sve tačke u prostoru koje su za radijus udaljene od centra. Unutrašnji čvor je najmanja moguća hipersfera koja sadrži lopte koje pripadaju njegovoj deci, centar i poluprečnik hipersfere se određuju na osnovu tačaka unutar tog čvora. Listovi čuvaju relevantne informacije. Unutrašnji čvorovi omogućavaju bržu i efikasniju pretragu. U balltree stablima, regije sinova istog roditelja smeju se preklapati i ne moraju podeliti čitav prostor.

Jedan od scenarija kad se koristi balltree struktura podataka je kada je prostor male dimanzije ugrađen u prostor velike dimenzije(eng. low-dimensional manifold). U visokodimenzionalnom prostoru najbliži sused nekom podatku je na istoj razdaljini kao i najdalji i ne mogu se upotrebiti KD stabla. Balltree struktura podataka je sporija od k-d stabala u niskim dimenzijama ($d \le 3$), ali mnogo brža u visokim dimenzijama. Oba su pogođena prokletstvom dimenzionalnosti, ali Balltree obično i dalje dobro funkcionišu ako podaci pokazuju lokalnu strukturu.[4] Na slikama koje slede je prikazan jedan primer ovakve stukture podataka.

Slika 1: Struktura binarnog Balltree stabla

Slika 2: Grafički prikaz

3 Implementacija klasa u Pajtonu

Klase koje su neophodne za ovu strukturu podataka su implementirane u programskom jeziku Pajton. Klasa Ball predstavlja jednu loptu i određena je x i y koordinatom centra, sto u implementaciji predstavlja vektor coordinates i poluprečnikom r. BallTreeNode sadrži instancu klase Ball (ball), referencu na roditeljski cvor (parent), kao i reference na levog i desnog potomka, (left, right).aBallTree klasa u implementaciji ima referencu na koren i dodatne metode za konstrukciju.

4 K-d algoritam

Ime ovog algoritma je inspirisano algoritmom za konstrukciju k-d stabla. Ovo je algoritam izgrdnje stabla odozgo nadole. U svakoj fazi algoritma lopte se dele na dva skupa koja se obrađuju rekurzivno i tako se dobija binarno stablo. Kriterijum za podelu je odabir dimenzije i vrednosti. Loptice se razvrstavaju na dva dela. U prvom delu su loptice sa manjom odabranom koordinatom centra, a u drugom delu sa većom od vrednosti u odnosu na pivot element. Vrednost u odnosu na koju se formiraju skupovi je medijana (ovde m). Razvrstavanje loptica podseća na QuickSelect algoritam gde se sortiranje vrši u odnosu na koordinatu koja ima najveci opseg vrednosti (ovde c). Složenost određivanja medijane je linerana, a ima logN faza, ukupna slozenost je O(NlogN). Sledi pseudokod ovog algoritma.

```
Funkcija 1: build balltree range(l, u): BALLTREE NODE
                \triangleright vraća binarno stablo za lopte ciji je indeks u nizu lopti u opsegu [l, u)
  if u == l then
     Result := new BallTreeNode()
     Result.ball := bls[u]
     return Result
                                               ▶ Trazimo po kojoj koordinati sortiramo
  else
     c := bls.most spread coord(l, u)
     m := (l + u)//2
     balls.select on coord(c, m, l, u)
                                                                   ▷ Preuređivanje lopti
     Result := create balltree node
     Result.left := build balltree range(l, m)
     Result.leftt.parent := Result
                                                                ⊳ Roditelj za levog sina
     Result.right := build balltree range(m + 1, u)
     Result.right.parent := Result
                                                               ▶ Roditelj za desnog sina
                  ▶ Pravljenje lopte koja obuhvata levog i desnog sina za trenutni čvor
     ball := create ball
     ball.to bound balls(Result.left.ball, Result.right.ball)
     Result.ball := ball
  end if
  return Result
```

```
Funkcija 2: select_on_coord(c, k, l, u)
```

⊳ menja niz lopti koji se čuva u klasi BALLTREE tako da je k-ta najmanja po koordinati c na svom mestu, levo su one koje imaju c-tu koordinatu manju ili jednaku od k-te,a desno one koje imaju vecu l := li;u := ui;while l < u dor := random integer in range(l, u);pivot := balls[r];balls[r] := balls[l];balls[l] := pivot; ⊳ swap l := l + 1;m := l; \triangleright Particionisanje elopti u odnosu na odabranu koordinatu cfor i := l + 1 to u do if balls[i].coordinates[c] < pivot.coordinates[c] then m := m + 1;pom := balls[m];balls[m] := balls[i];balls[i] := pom;⊳ swap end if end for ⊳ Konacna razmena elemenata tako da je k-ti element na tacnoj poziciji pom := elements[l];balls[l] := balls[m];⊳ swap balls[m] := pom;if $m \le k$ then l := m + 1;end if if $m \le k$ then u := m - 1;end if end while

• Lopta A: Centar (-1,2), Radijus 0.8

• **Lopta C:** Centar (2.1, 4), Radijus 0.6

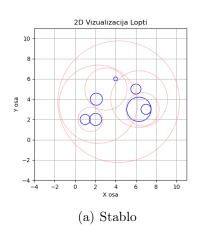
• Lopta B: Centar (2.03, 9), Radijus 0.6

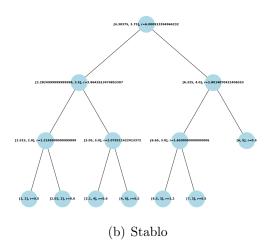
• Lopta E: Centar (6,8), Radijus 0.5

• Lopta D: Centar (1,6), Radijus 2

• Lopta F: Centar (7,3), Radijus 0.75

• **Lopta G:** Centar (8, 4.5), Radijus 1.2

Slika 3: Rezultat

5 Algoritam odozgo nadole

K-d algoritmom se eksplicitno ne minimizuje zapremina stabla. Međutim, asimtotski se dobro ponaša ako imamo podatke sa normalnom raspodelom. Za razliku od k-d pristupa algoritam odozgo nadole koristi heuristiku za odabir dimezije po kojoj se vrši podela skupa lopti. Rekurzivno se "seče" po dimenziji koja ce minimizovati ukupnu zapreminu dve granične lopte dva skupa lopti. Pitanje optimalne dimenzije se rešava konstrukcijom niza troškova po svakoj dimenziji, tako što se loptice najpre sortiraju po jednoj koordinati, a zatim se niz popunjava sekvencijalno u dva prolaza. U prvom prolazu kroz niz, s leva na desno, na i-tu poziciju upisujemo zapreminu lopte koja se dobija proširavanjem prethodne tako da se obuhvati i-ta loptica. U drugom prolazu, sa desna na levo, na i-1 poziciju dodajemo cenu ekspanzije i-tom lopticom. Ovako je na svakoj poziciji dobijen trošak, odnosno zbir zapremina leve i desne lopte ukoliko je to pozicija preseka. Najbolja dimenzija i mesto sečenja se određuje u složenosti O(Nlog(N)), a ceo algoritam je složenosti $O(Nlog(N)^2)$.

```
Funkcija 3: fill_in_costs(l,u): void

ball.to(balls[l]) 
ightharpoonup ball preuzima od balls[l] vrednosti radijusa i centara for <math>i = l to u - 1 do

ball.expand_to_ball(balls[i]); 
ightharpoonup ball.expand_to_ball[i]

costs[i] \leftarrow ball.pvol;

end for

ball.to(balls[u]);

for i = u to l + 1 do;

ball.expand_to_ball(balls[i]);

costs[i - 1] := costs[i - 1] + bl.pvol;

end for
```

Funkcija 4: build balltree range(l,u): BALLTREE NODE

```
if l = u then
   Result := create node;
   Result.ball := bls[u];
   return Result;
else
   bdim := 0; bloc := l;
   for i = 0 to bls.dim do
      Sort bls on coordinate(i, l, u);
                                                   ⊳ Sortira lopte po i-toj koordinati
      Call fill in costs(l, u);
      if i = 0 then
          bcst := cst[l];
      end if
      for j = 1 to u do
          if costs[j] < bcst then
             bcst := cst[j];
             bdim := i;
             bloc := j
          end if
      end for
   end for
   Sort bls on best \dim(bdim, l, u)
   Result := create node;
   Result.left := build balltree range(l, m);
   Result.leftt.parent := Result;
   Result.right := build balltree range(m + 1, u);
   Result.right.parent := Result;
   bl := new Ball();
   bl.to bound balls(Result.left.ball, Result.right.ball);
   Result.ball := bl;
   return Result;
end if
```

• Lopta A: Centar (1,2), Radijus 0.5

• **Lopta C:** Centar (2.1, 4), Radijus 0.6

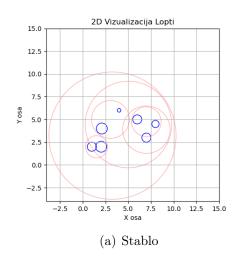
• Lopta B: Centar (2.03, 2), Radijus 0.6

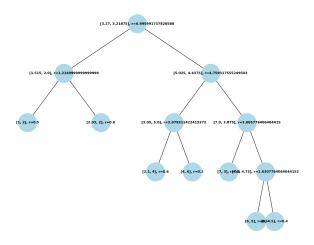
• Lopta E: Centar (6,5), Radijus 0.5

• Lopta D: Centar (4,6), Radijus 0.2

• Lopta F: Centar (7,3), Radijus 0.5

• **Lopta G:** Centar (8, 4.5), Radijus 0.4

(b) Stablo

Slika 4: Rezultat

6 On-line algoritam umetanja

U nastavku je prikazan algoritam koji postepeno gradi stablo. Prilikom izgradnje stabla dozvoljava se da novi čvor bude brat bilo kog čvora u postojećem stablu. Mesto za umetanje se bira tako da izazove najmanje povećanje volumena stabla, a tome doprinose: zapremina novog lista, zapremina novog roditeljskog cvora i povećanje zapremine svih predaka novog čvora u stablu. Prilikom pretrage za odgovarajućim bratom čvora koji se umeće u stablo, održava se pririotetni red svih kandidata, koji se porede po proširenju nadređenih čvorova. Takođe, prati se najbolje mesto umetanja do sada, kao i njegova cena umetanja. Pretraga se odmah zaustavlja ukoliko je najmanje proširenje nadređenih čvorova u redu veće od cene umetanja najboljeg čvora u tom trenutku. Novi volumen unutrašnjih lopti koji se menja ovom operacijom sastoji se od volumena čvora plus količine proširenja stvorenog u svim nadređenim čvorovima tog čvora. Nakon nalaženja brata A čvora koji se umeće N, formira se novi roditelj koji obuhvata A i N i postaje naslednih starom roditelju A. Nakon ove operacije, neophodno je sinhronizovati zapremine nadređenih čvorova do korena.

Odabir mesta za umetanje prema kriterijumu minimizacije novog volumena ima kao posledicu nekoliko pozitivnih osobina. Nove lopte koje su velike u poređenju sa ostatkom stabla obično se stavljaju blizu vrha, dok se male lopte koje leže unutar postojećih lopti nalaze blizu dna. Nove lopte koje su daleko od postojećih lopti takođe se nalaze blizu vrha. Na ovaj način, struktura stabla obično odražava strukturu grupisanja listova. Sledi pseudokod neophodnih funkcija za izgradnju stabla.

- insert_at_node (Funkcija 5) umeće čvor nl kao brata čvoru n (koji je izabran kao najbolji)
- repair_parents (Funkcija 6) je jednostavna, ažurira zapremine svih predaka do korena, tako što opet računa zapreminu lopte koja treba da obuhvati levo i desno dete
- best_sibiling (Funkcija 7) vraća pokazivač na najbolju poziciju umetanja

Funkcija 5: insert at node(nl, n:BALLTREE NODE) : void

```
⊳ Čvor nl postaje brat čvoru n
npar := create node
nl.set parent(None);
if tree == None then
                                                                 ▶ Stablo je prazno
   tree := nl:
else
   npar.set_parent(n.parent);
   if n.parent == None then
                                                                ⊳ Postavi kao koren
      tree := npar;
   else if n.parent.left == n then
      n.parent.set_left(npar);
   else
      n.parent.set right(npar);
   end if
   npar.set left(n);
   npar.set right(nl);
   nl.set parent(npar);
   n.set_parent(npar);
   nbl = create\_ball;
   nbl.to bound balls(nl.ball, n.ball);
   npar.set ball(nbl);
   repair parents(npar);
end if
```

Funkcija 6: repair parents(node: BALLTREE NODE): void

```
current := node;
while current.parent do
    current_ball := create_ball;
    current_ball.to_bound_balls(current.left.ball, current.right.ball);
    current.set_ball(current_bl);
    current := current.parent;
end while
```

```
Funkcija 7: best sibling(nl:BALLTREE NODE):BLT NODE
```

```
if tree == None then
   return None
                                                                    ⊳ Stabo je prazno
else
   p_queue.clear;
   Result := tree;
   tb.to bound balls(tree.ball, nl.ball);
   bcost := tb.pvol;
   if not Result.leaf then
      tf.Create;
      tf.set_aexp(0);
      tf.set_ndVol(bcost);
      tf.set node(Result);
      frng.ins(tf);
   end if
   while not p queue.empty or done do
      tf := frng.pop;
                                                                         ▶ Kandidat
      if tf.aexp >= bcost then
          done := true;
      else
          e := tf.aexp + tf.ndvol + tf.nd.pvol;
                                                         ⊳ Novo proširenje volumena
          tb = create ball
          tb.to bound balls(tf.node.left.ball, nl.ball);
          v := tb.pvol;
          if v + e < bcost then
             bcost := v + e;
             Result := tf.nd.left;
          end if
          if not tf.nd.left.leaf then
             tf2.Create;
             tf2.set_aexp(e);
             tf2.set_ndvol(v);
             tf2.set node(tf.nd.left);
             p queue.insert(tf2);
          end if
          tb.to bound balls(tf.node.right.ball, nl.ball);
          v := tb.pvol;
          if v + e < bcost then
             bcost := v + e;
             Result := tf.node.right;
          end if
          if not tf.nd.right.leaf then
             tf2.Create;
             tf2.set aexp(e);
             tf2.set ndvol(v);
             tf2.set_node(tf.node.right);
             p queue.insert(tf2);
          end if
      end if
   end while
                                        11
   p_queue.clear;
   return Result;
```

end if

Algoritam i klase su implementirane u pajton programskom jeziku, sledi rezultat konstrukcije.

 \bullet Lopta A: centar (-1,2), radijus 0.8

• Lopta C: centar (2.1, 4), radijus 0.6

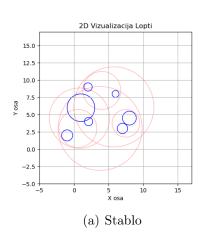
 \bullet Lopta B: centar (2.03, 9), radijus 0.6

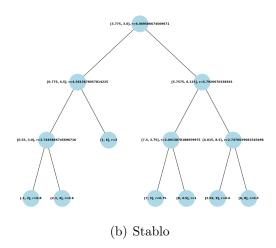
• Lopta E: centar (6,8), radijus 0.5

• Lopta D: centar (1,6), radijus 2

• Lopta F: centar (7,3), radijus 0.75

• Lopta G: centar (8, 4.5), radijus 1

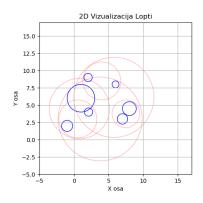

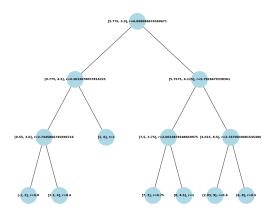
Slika 5: Rezultat

7 Jeftiniji on-line algoritam umetanja

U ovom algoritmu se ne koristi pririoritetni red, već se održava i dalje se istražuje samo jeftiniji od dva podređena čvora u bilo kom trenutku. Ponovo je pretraga prekinuta kada proširenje pretka premaši najbolju ukupnu vrednost proširenja.

Algoritam je pokrenut za isti ulaz kao i za obični on-line algoritam i rezultat rada je isti.


```
Funkcija 8: cheap best sibling(nt: BALLLTREE NODE): BALLTREE NODE
```

```
if tree == None then
   return None
                                                                   ⊳ Stablo je prazno
else
   Result := tree
   tb := create ball

⊳ Globalna test lopta (zapremina)

   tb.to bound balls(tree.ball, nl.ball)
   wv := tb.pvol
   bcost := wv
   ae := 0
                                                    ▶ Početni akumulirano proširenje
   nd := tree
   done := False
   while (not nd.leaf) and (not done) do
       ae := ae + wv - nd.pvol
                                                             ⊳ Koriguj za oba deteta
      if ae > bcost then
          done := True
                                                                 ⊳ Ne može biti bolje
      else
          if nd.left!= None then
             tb.to bound balls(nd.left.ball, nl.ball)
             lv := tb.pvol
          else
             lv := \infty
          end if
          if nd.right!= None then
             tb.to bound balls(nd.right.ball, nl.ball)
             rv := tb.pvol
          else
             rv := \infty
          end if
          if ae + lv \le bcost then
             Result := nd.left
             bcost := ae + lv
          end if
          if ae + rv \le bcost then
             Result := nd.right
             bcost := ae + rv
          end if
          if lv - nd.left.pvol <= rv - nd.right.pvol then</pre>
             wv := lv
             nd := nd.left
          else
             wv := rv
             nd := nd.right
          end if
      end if
   end while
   return Result
end if
```

8 Konstrukcija stabla odozdo naviše

Konstrukcija stabla odozdo naviše (eng. bottom up construction) iterativno pronalazi dve lopte iz skupa lopti koje treba ubaciti u stablo tako da njihova granična lopta koja ih obuhvata ima najmanji volumen, pravi ih braćom i ubacuje roditeljsku loptu nazad u skup. Najjednostavnija, "brute-force" implementacija održava trenutne kandidate u nizu, i u svakoj iteraciji proverava volumen granične lopte svakog para kako bi našla najbolji. Direktna implementacija ovog pristupa zahteva N prolaza, od kojih je većina veličine N^2 , te je složenost algoritma koristeći naivno rešenje $O(N^3)$.

U poboljšanom pristupu svaki čvor prati drugi čvor tako da zapremina njihove zajedničke granične lopte bude minimalna, kao i samu zapreminu te granične lopte. Tada
bi čvor sa minimalnim zapamćenim troškom i njegov zapamćeni par bio najbolji par za
spajanje u tom trenutku. Ovo se može postići korišćenjem reda sa prtitioritetom, gde
je kriterijum za njihovo poređenje granična lopta koja obuhvata čvor i njegovog najboljeg partnera. Većina lopti zadržava svog para, i kada je partner sparen negde drugde,
najbolji trošak može samo da poraste. Pri tome, čuvaju se nezavršeni delovi stabla i
održavaju se jednostavim operacijama pretrage, umetanja i brisanja.

Na početku skup čvorova koje tek treba ubaciti u stablo sadrži samo listove, tj. podatke. Za svaki list se jednim prolazom kroz skup određuje koji je njegov par iz skupa kao i zapremina njihove granične lopte, nakon čega se čvor i cena ubacuju u red. Kako algoritam napreduje, uklanja se najbolji čvor iz reda sa pririoritetom, i ako već nije uparen, ponovo se računa njegovog najboljeg partnera koristeći skup za umetanje. Ako je ponovo izračunati trošak manji od vrha reda, tada se uklanja čvor i njegov partnertner iz skupa za umetanje, zatim se formira roditeljski čvor iznad njih, izračuna najbolji partner za roditeljski čvor i ubacuje se roditelj u skup za umetanje i red sa pririoritetom. Kada u skupu za umetanje ostane samo jedan čvor, konstrukcija je završena (koren). U nastavku su prikazane funkcije za određivanje najboljeg para i za njihovo spajanje. pq je prioritetni red čvorova koji čekaju, a promenljive b1 i b2 će sadržati najbolji par za spajanje. blt predstavlja skup čvorova koje treba ubaciti u stablo, a has_leaf testira da li blt ima određeni čvor kao list, odnodsno da li je u skupu.

Funkcija 9: find best pair(): void

```
b1.forget; b2.forget;
                                                                  \trianglerightResetovanje b1ib2
done := False;
while not done do
   if pq.empty then
       done := True
   else
       btm:=pq.pop
       if blt.has\_leaf(btm) then
          blt.remove(btm)
          btm.set\_bvol(blt.best\_vol\_to\_ball(btm.ball))
          if pq.empty or btm.bvol \leq pq.top.bvol then
              done := True
          else
              pq.insert(btm); blt.cheap\_insert(btm)
                                                                     ⊳ Pokušati ponovo
          end if
       end if
   end if
end while
if not btm. Void then
   b1 := btm; b2 := blt.best\_node\_to\_ball(b1.ball)
   blt.remove(b2)
                                                                      \triangleright Uklonib2iz blt
end if
```

```
if (b1! = None) and (b2! = None) then
bn = \text{create\_node}
bn.\text{set\_left}(b1); bn.left.\text{set\_parent}(bn)
bn.\text{set\_right}(b2); bn.right.\text{set\_parent}(bn)
bl.\text{create\_ball}(blt.dim); bl.\text{to\_bound\_balls}(bn.left.ball, bn.right.ball)
bn.\text{set\_ball}(bl)
```

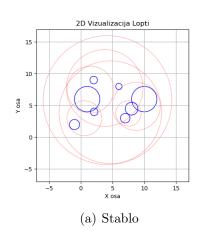
Funkcija 10: merge_best_pair(b1,b1: BALLTREE_NODE): void

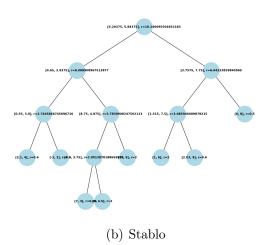
 $\begin{array}{l} b1.\text{create_node} \\ b1.\text{set_node}(bn); \, b1.\text{set_ball}(bl) \\ b1.\text{set_bvol}(blt.\text{best_vol_to_ball}(bl)) \end{array}$

 $pq_insert(b1)$; $blt.cheap_insert(b1)$

b1 := None; b2 := None

end if

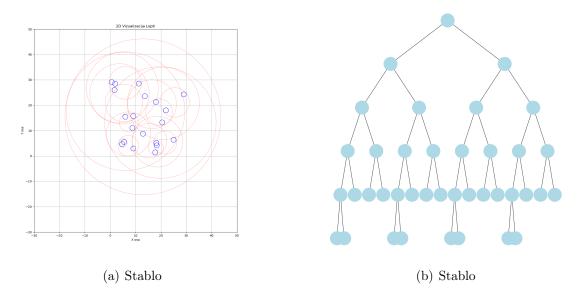

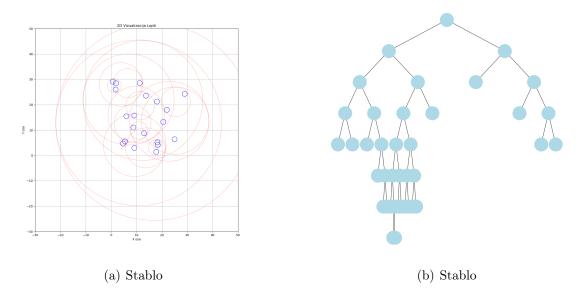
Slika 6: Rezultat

9 Poređenje algoritma

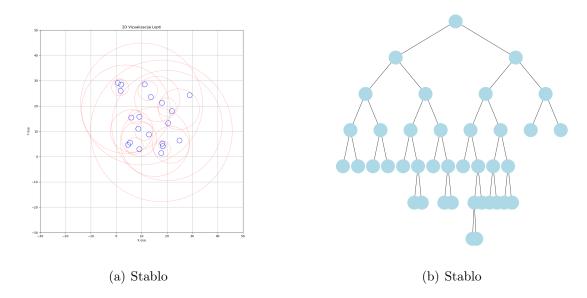
Algoritmi koji su do sada analizirani su pokrenuti na malo većem skupu lopti. Slede njihovi rezultati.

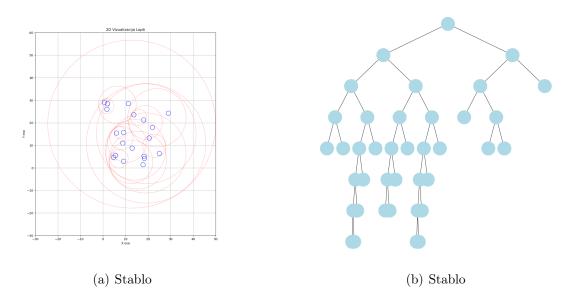
Slika 7: Kd

Slika 8: Top down

Slika 9: Online i cheap online

Slika 10: Bottom up

10 Zaključak

K-d algoritam nasumično deli tačke na pola, ne vodeći računa o hijerarhijskoj strukturi. Ovo mu omogućava da proizvede savršeno izbalansirano stablo (Slika 7 (b)), ali po cenu zanemarivanja strukture u podacima.

Dva algoritma on-line umetanja su proizvela potpuno isto stablo. Čini se da su rano doneli odluku koja je dovela do toga da konačno stablo ima veoma veliku loptu blizu korena. Ovo je tipičan rezultat korišćenja onlajn algoritma.

Top down i bottom up lgoritmi su pronašli veoma slična stabla koja su suštinski istog kvaliteta.

U praksi se pokazalo, ako su podaci glatki i ima ih mnogo, k-d pristup je brz i jednostavan. Ako su podaci grupisani, retki ili imaju dodatnu strukturu, k-d pristup obično nije dobar izbor. Bottom up pristup u svim slučajevima odlično pronalazi bilo kakvu strukturu i, osim troškova konstrukcije, predstavlja prvi izbor. U situacijama gde je umetanje u realnom vremenu neophodno, običan online algoritam umetanja je približan bottom up algoritmu po kvalitetu. Njegov jeftiniji pristup se značajno lošije pokazuje, ali dovodi do vremena konstrukcije koja su bliska k-d algoritmu.

11 Literatura

- [1] Five Balltree Construction Algorithms
- [2] geeksforgeeks
- [3] python3 dokumentacija
- [4] Machine Learning Lecture 28 "Ball Trees